

Nr 284.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om bulvanförhållande i fråga om fast egendom.*

Det är tämligen ostridigt, att effektiviteten av en bulvanlagstiftning ifråga om fast egendom är minst sagt oviss. Enligt propositionen 216 har enligt min uppfattning sannolikheten av effektivitet ytterligare minskats. Svårigheten ligger i åstadkommande av bevis, som tillfredsställer den formella svenska rättsskipningen. Något verksamt intresse för lagens tillämpning från lagens handhavares sida måste befaras ofta icke stå till buds.

En lagstiftning om koncession för förvärv av fastighet, då bosättning ej ifrågakommer, skulle i hög grad gynnat möjligheten att förekomma bulvanköp. En sådan lagstiftning föreligger icke nu utan är i propositionen 205 uppskjuten till ytterligare övervägande. En koncessionsplikt för trävarubolags tjänstemän m. fl., vilka så gott som uteslutande brukas till bulvanfördärv, är av den förstnämnda propositionen avvisad utan något skäl annat än det som kan ligga uti avstyrkande utlåtanden. För att göra lagstiftningen någorlunda verksam bör lagbestämmelser redan nu åtminstone i sistnämnda avseende komma till stånd.

Om icke ens detta sker, kan man befara, att lagen ej får någon verkan efter domstols prövning i avsevärd mån. Då återstår endast lagens verkan genom sin egen tillvaro. Det får antagas, att man kanske på de flesta håll drager sig för att företaga en handling, som stämplas såsom olaglig, även om den ej kan beivras, samt även avvecklar en del äldre bulvanköp. En sådan verkan skulle emellertid säkerligen förökas, i fall såsom i jordkommissionens senaste förslag och i det av regeringen till lagrådet remitterade förslaget ägt rum, kriminalisering föreskrevs både för bulvanen och hans huvudman. I jordkommissionen var jag skiljaktig på denna punkt med hänsyn till, att kraven på bevisning skulle i domstolarna därigenom i ännu högre grad skärpas. Då man nu emellertid av ovan angivna skäl ställes inför ett nödläge, synes mig ingen annan utväg öppen än en kriminalisering.

Den i lagen stadgade tillsyn över dess tillämpning kan befaras bliva ganska slapphänt och ointresserad. Det bör därför till en början organiseras ett ingripande med stöd av lagen mot alla enligt föregående utredningar redan specificerade fall av bulvanköp. Dessutom synes i lagen böra särskilt angivas, att vem som helst äger hos vederbörande till laga åtgärd angiva ett bulvanförhållande. Ortsbefolkningen äger den bästa kännedomen och det största intresset.

Det hemställas,

att riksdagen, med anledning av propositionen nr 216 om bulvanförhållande i fråga om fast egendom, ville till förstärkande av lagens effektivitet:

1) besluta eller hos regeringen begära förslag till lagbestämmelser i syfte, att, i anslutning till förebild i norsk lagstiftning, bolags styrelseledamöter samt tjänstemän och andra hos bolag anställda personer jämte makar, såvitt angår trävarubolag, icke må, där ej särskilda anledningar visas, förvärva jordbruksfastighet med skogsmark;

2) i enlighet med jordkommissionens senaste och till lagrådet remitterade förslag, besluta lagbestämmelser i och för bulvanförhållandets kriminalisering, vad angår så väl bulvanen som hans huvudman;

3) hos regeringen begära ett organiserat ingripande med stöd av lagen mot alla enligt föregående utredningar redan specificerade fall av skedda bulvanköp;

4) besluta till lagens 8 § göra det tillägg, att en var äger att hos vederbörande angiva ett bulvanförhållande.

Stockholm den 16 april 1925.

Carl Lindhagen.